

AGRÁRMINISZTERIUM

DR. FELDMAN ZSOLT
mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár

Iktatószám: TpF/ ²³⁰⁻¹ /2022.

Ügyintéző: Madarász István
Telefonszám: 795-3944
Email: istvan.madarasz@am.gov.hu

Magyar Biokultúra szövetség

Tárgy: Válaszlevél a Magyar Biokultúra Szövetség javaslataira a 2023-tól induló alap támogatási rendszerhez kapcsolódóan

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Alelnök Úr!

Először is engedje meg, hogy kifejezzem köszönetemet mindazon erőfeszítésekért, amelyeket a Biokultúra Szövetség az elmúlt több mint három évben azért tett, hogy a magyar KAP Stratégiai Terv tartalmában és szemléletében megfeleljen annak a bonyolult szempontrendszernek, amely a Terv bizottsági jóváhagyásának feltétele. Az ökológiai gazdálkodás, mint ágazat főszereplőivel kifejezetten sokat egyeztettünk annak érdekében, hogy az Öko Cselekvési Terv és a KAP Stratégiai Terv összhangjáról szóló rész kiemelt helyen szerepelhessen az utóbbiban.

A levelében előadott javaslatokat köszönöm. Biztosíthatom, hogy azokat egyenként mérlegeltük a hatályos uniós joganyag alapján. Az lehet ugyanis az egyetlen korlátja a javaslatok beépíthetőségének – a magyar jogalkotói vagy tervezői szándék nem. Az alábbiakban a mérlegelést követően levont következtetéseinkről szeretném Önt tájékoztatni.

A 2015-2022 közötti időszakban az egységes területalapú támogatás (SAPS) igénybevételekor nem élveztek megkülönböztetést vagy előnyt az ökológiai gazdálkodást folytató termelők. Ugyanazokat a minimumkövetelményeket és kölcsönös megfeleltetési előírásokat kellett betartaniuk, mint bárki másnak. Ebben tehát nincs változás. Kizárólag a zöldítés támogatás esetében jelentkezett az Ön levelében említett pozitív diszkrimináció; s ezt maga az akkori KAP alap jogi aktus rögzítette. A 2023-2027 időszak alaptámogatása (BISS) és az Agro-ökológiai Program (AÖP) beavatkozásai, illetve az előző időszak SAPS és zöldítés kifizetései közé tehát nem tehetünk egyenlőségjelet. Már csak azért sem, mert a zöldítés kötelező volt a termelők számára, míg az AÖP önként vállalható gyakorlatok gyűjteménye, s magában a támogatási

formában sem kötelező részt venni. Emlékeztetem, hogy a Bizottság többek között a zöldítés hatásainak felmérésére indított, uniós szintű interim értékelések nem kielégítő eredményei miatt szüntette meg, illetve olvasztotta be a kondicionalitásba a zöldítést. Máshogyan fogalmazva: a zöldítés adta környezeti előnyöknél sokkal ambiciózusabb teljesítményt várt és vár el a KAP stratégiai tervekben, a kondicionalitás és az AÖP feltételrendszerén keresztül.

Levelében felveti, hogy az ökológiai gazdálkodás vitathatatlan környezeti előnyeire való tekintettel az ily módon gazdálkodó termelőket részben vagy egészben mentesíteni kellene a kondicionalitás előírásai alól. E tekintetben felhívom figyelmét arra, hogy azt nem a tagállam dönti el, hanem az alap jogi aktus rögzíti, hogy a BISS alaptámogatás (továbbá minden közvetlen- és területalapú támogatás) alapkövetelményének tekintendő kondicionalitásnak mik a kötelező elemei. Szintén az alap jogi aktus rendelkezik arról, ha e rendszerből bármilyen üzemtípust kivételként „kienged”. Az ökológiai gazdálkodást folytató termelőket egyetlen helyen nevesíti kivételezett státuszban az alap jogi aktus, még hozzá a vetésváltásról szóló HMKÁ 7. előírás lábjegyzetében: *„Úgy kell tekinteni, hogy az (EU) 2018/848 rendelet szerinti tanúsítással rendelkező mezőgazdasági termelők megfelelnek ennek a GAEC-előírásnak.”* Ez alapján természetesen a magyarországi ökológiai gazdálkodók is mentesülnek a vetésváltási kötelezettség alól. Amennyiben párhuzamos gazdálkodást folytatnak, úgy e mentesség kizárólag az ökológiai tanúsítással rendelkező üzembrésze alkalmazható.

A nem termelő területek minimális arányáról, valamint a védett tájképi elemek megőrzéséről szóló HMKÁ 8 előírás vonatkozásában egészen más a helyzet. Az Ön által szorgalmazott mentességet itt nincs módunk megállapítani. Ugyanakkor azon javaslat, miszerint az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (AKG) mintájára zöldugarral teljesíthesse ökológia gazdálkodást folytató termelő is a HMKÁ 8. előírását, megfelelő alternatívának tartom. Ehhez nincs szükség a jelenleg futó, VP4-11.1.-11.2.-18 és VP4-11.1.1.-11.2.1.-21 kódszámú pályázati felhívások módosítására, mivel ezen felhívások nem tiltják a zöldugar termesztését a támogatás alá vont területeken. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezmem, hogy a 2023-2027 időszakban a HMKÁ 8. előírás alatt teljesítendő tájélem és/vagy parlag kötelezettséget nem lehet majd pihentetett (PIH01-es hasznosítású) területtel kielégíteni, mert a jóváhagyott KAP Stratégiai Terv szerint kizárólag „talajtakarásos parlag” fogadható el.

Ugyanakkor felhívom a figyelmét, hogy a HMKÁ 8. alatt a MePAR-ban lehatárolt, ún. védett tájképi elemek (gémeskút, kunhalom, magányosan álló fa, fa- és bokorcsoport, kis kiterjedésű tó) megőrzése is megjelenik kötelezettséggént. Ez utóbbi kötelezettség független a szántóterületek arányában előírt nem termelő elemek meglététől.

Miniszter úrhoz intézett levelében részletekbe menően értékeli, hogy az AÖP egyes választható gyakorlataihoz képest Ön szerint mennyiben nyújt más vagy többet környezeti szempontból az ökológiai gazdálkodás. A megnevezett többleteljesítményekhez nem fér kétség, azonban a jóváhagyott magyar KAP Stratégiai Tervünkben szereplő AÖP támogatás kialakításánál ennél összetettebb célfüggvényt követtünk. Engedje meg, hogy ezt röviden összefoglaljam!

A magyar AÖP modell egységesen alkalmazandó mindenkire. A konstrukció lényege, hogy egyszerű. Mindenki részt vehet benne, senki sincs kizárva; szemben az AKG-val, ahonnan ki vannak zárva az ökológiai gazdálkodásra történő átállást, illetve annak fenntartását ösztönző ÖKO támogatásban részt vevő termelők. AÖP esetében csupán annyi szűkítést teszünk - a következő pontban is említett kettős finanszírozás elkerülése miatt - hogy bizonyos gyakorlatokat az AKG-s és ÖKO-s ügyfelek nem választhatnak. A választható gyakorlatok nem bonyolultak, mindenki megtalálhatja azt, amit racionális keretek között érdemes vállalnia.

Ha automatikusan elismernék AÖP-ben az ökológiai gazdaságokat, s automatikusan részesítenék őket e támogatásban, akkor egyértelműen kettős finanszírozást folytatnánk, mivel mind az AÖP-ben, mind az ÖKO programban az ökológiai termelés fenntartását honorálnánk. A kettős finanszírozás kockázatának vizsgálatát roppant komolyan vette az Európai Bizottság a KAP Stratégiai Terv jóváhagyási folyamatában. Több, igen részletes kimutatást kellett készítenünk arról, hogy az AKG-ÖKO-AÖP háromszögben bizonyosan nincsenek kettős finanszírozás gyanúját keltő átfedések.

Mindettől függetlenül dönthetett volna úgy Magyarország, hogy a magyar Tervben nem egy, hanem két AÖP programot szerepeltet. Egyet a már ismert módon, egyet pedig kifejezetten az ökológiai gazdálkodást folytató termelők számára, mintegy elismerve annak környezeti előnyeit. Ez azonban azt is jelentené, hogy megszüntetjük az EMVA forrásból fizetett ÖKO fenntartási támogatást. Ugyanazt a célt ugyanis nem finanszírozhatjuk két különböző programból.

Összegezve: a 2015-2022 időszak zöldítési szabálya nem precedensként értelmezendő, hanem kivételes történelmi pillanatként, amikor az egyetemes kettős finanszírozási tilalom alól maga az alap jogi aktus adott egyértelmű felmentést. A 2023-2027 közötti időszakra ilyen tartalmú rendelkezés nem szerepel az uniós joganyagban.

Kérem tájékoztatásom elfogadását.

2022. december "12."

Üdvözlettel:

Dr. Feldman Zsolt
mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár